

**T.C. HAZINE VE
MALİYE BAKANLIĞI**

AYLIK BÜTÇE GERÇEKLEŞME RAPORU

Mart, 2024

Mart 2024 Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

2024 yılı Mart ayında merkezi yönetim bütçe giderleri 692,8 milyar TL, bütçe gelirleri 483,8 milyar TL ve bütçe açığı 209 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 618,3 milyar TL ve faiz dışı açık ise 134,4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

MART AYI BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ	(Milyon TL)
Bütçe Giderleri	692.807
Faiz Dışı Giderler	618.254
Bütçe Gelirleri	483.842
Vergi Gelirleri	420.468
Bütçe Dengesi	-208.965
Faiz Dışı Denge	-134.412

1- Bütçe Dengesi

2024 yılı Mart ayı bütçe giderleri, bütçe gelirleri, bütçe dengesi ve faiz dışı denge gerçekleşmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

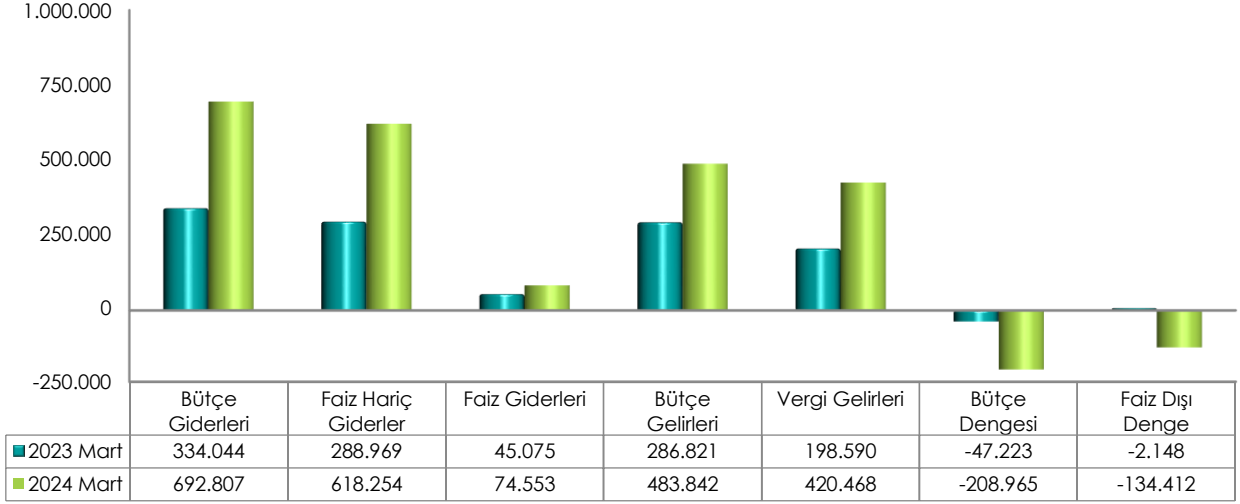
(Milyon TL)	2023			2024			2024/2023
	Bütçe*	Mart	Yüzde	Bütçe	Mart	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	5.589.085	334.044	6,0	11.089.037	692.807	6,2	107,4
Faiz Hariç Giderler	4.942.949	288.969	5,8	9.835.037	618.254	6,3	114,0
Faiz Giderleri	646.136	45.075	7,0	1.254.000	74.553	5,9	65,4
Bütçe Gelirleri	4.929.664	286.821	5,8	8.437.100	483.842	5,7	68,7
Vergi Gelirleri	4.270.668	198.590	4,7	7.407.707	420.468	5,7	111,7
Bütçe Dengesi	-659.421	-47.223	7,2	-2.651.937	-208.965	7,9	-342,5
Faiz Dışı Denge	-13.285	-2.148	16,2	-1.397.937	-134.412	9,6	-6.158,6

* 7457 sayılı Kanunla eklenen ödenek ve gelir tahminleri dahil.

Merkezi yönetim bütçesi 2023 yılı Mart ayında 47 milyar 223 milyon TL açık vermiş iken 2024 yılı Mart ayında 208 milyar 965 milyon TL açık vermiştir.

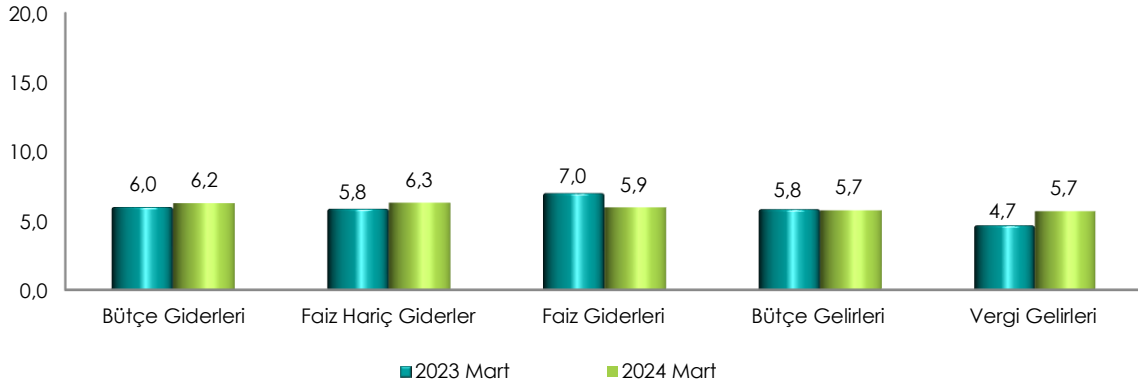
2023 yılı Mart ayında 2 milyar 148 milyon TL faiz dışı açık verilmiş iken 2024 yılı Mart ayında 134 milyar 412 milyon TL faiz dışı açık verilmiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

Mart ayı gerçekleşmelerinin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranlarını gösteren grafik ise aşağıda yer almaktadır.

Merkezi Yönetim Bütçesi Gerçekleşme Oranları (%)

2- Bütçe Giderleri

Merkezi yönetim bütçe giderleri Mart ayı itibarıyla 692 milyar 807 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz harcamaları 74 milyar 553 milyon TL, faiz hariç harcamalar ise 618 milyar 254 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomik sınıflandırma bazında bütçe gerçekleşmeleri ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2023			2024			2024/2023
	Bütçe*	Mart	Yüzde	Bütçe	Mart	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	5.589.085	334.044	6,0	11.089.037	692.807	6,2	107,4
Faiz Hariç Giderler	4.942.949	288.969	5,8	9.835.037	618.254	6,3	114,0
Personel Giderleri	952.308	86.683	9,1	2.553.495	203.941	8,0	135,3
SGK Devlet Primi Giderleri	150.392	13.767	9,2	312.451	25.922	8,3	88,3
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	419.443	28.140	6,7	679.766	48.819	7,2	73,5
Cari Transferler	1.940.901	124.694	6,4	4.266.709	258.217	6,1	107,1
Sermaye Giderleri	383.278	21.682	5,7	787.940	44.780	5,7	106,5
Sermaye Transferleri	521.000	8.586	1,6	720.837	2.960	0,4	-65,5
Borç Verme	410.410	5.417	1,3	298.508	33.617	11,3	520,6
Faiz Giderleri	646.136	45.075	7,0	1.254.000	74.553	5,9	65,4
Yedek Ödenekler	165.216			215.332			

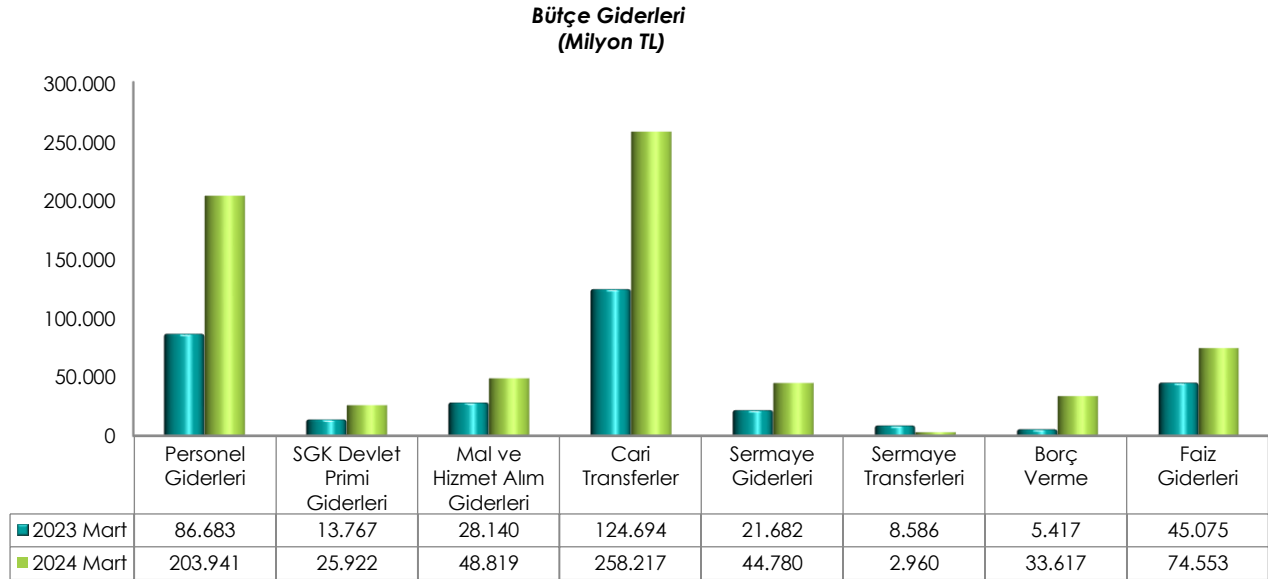
* 7457 sayılı Kanunla eklenen ödenekler dahil.

2024 yılında merkezi yönetim bütçe giderleri için öngörülen 11 trilyon 89 milyar 37 milyon TL ödenekten Mart ayında 692 milyar 807 milyon TL gider gerçekleştirilmiştir. Geçen yılın aynı ayında ise 334 milyar 44 milyon TL harcama yapılmıştır.

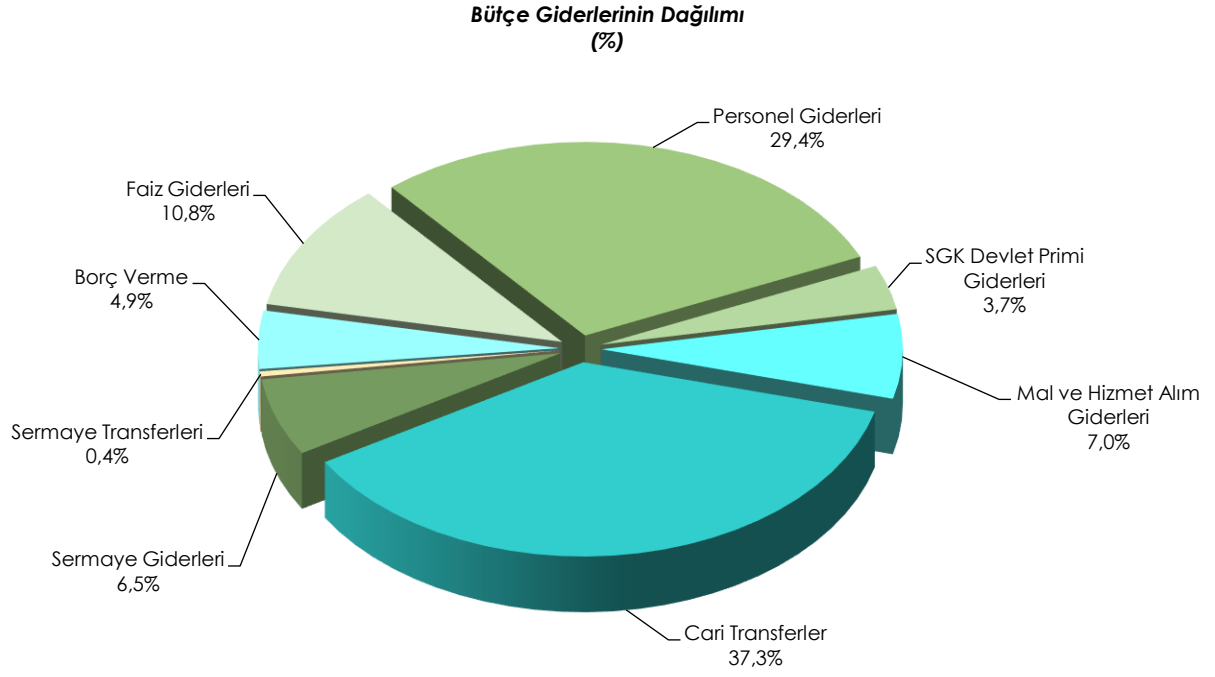
Mart ayı bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 107,4 oranında artmıştır. Giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2023 yılında yüzde 6 iken 2024 yılında yüzde 6,2 olmuştur.

Faiz hariç bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 114 oranında artarak 618 milyar 254 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz hariç giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2023 yılında yüzde 5,8 iken 2024 yılında yüzde 6,3 olmuştur.

Mart ayı bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırma bazında bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2024 yılı Mart ayı bütçe giderlerinin dağılımına ise aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

3- Bütçe Gelirleri

Merkezi yönetim bütçe gelirleri Mart ayı itibarıyla 483 milyar 842 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri 420 milyar 468 milyon TL, genel bütçe vergi dışı gelirleri ise 50 milyar 593 milyon TL olmuştur.

2024 yılı Mart ayı bütçe gelir gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

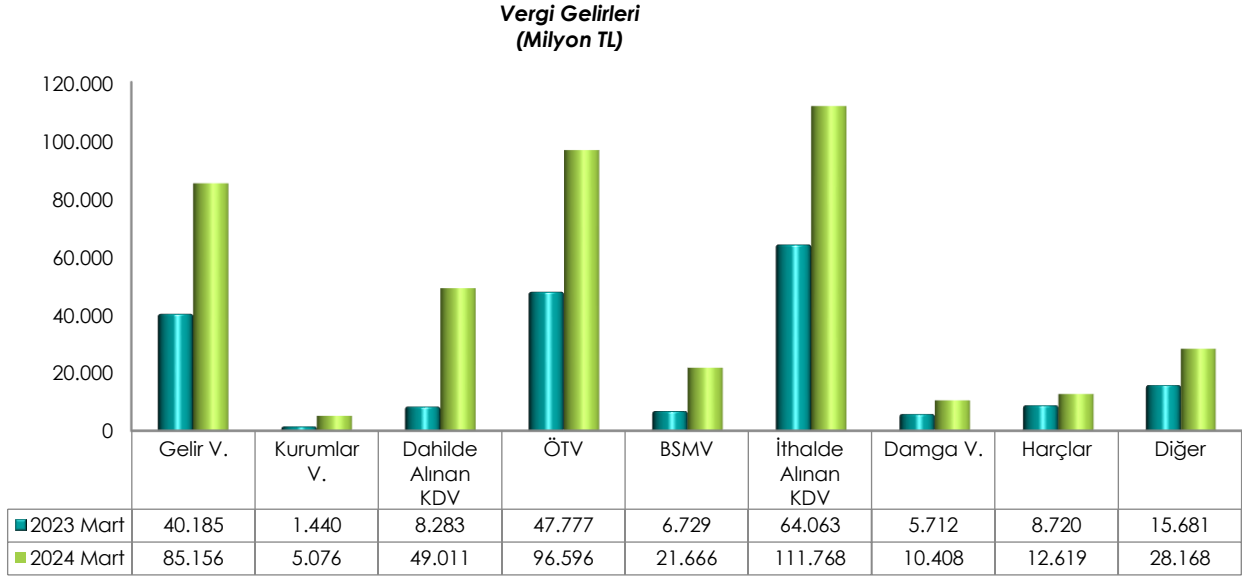
(Milyon TL)	2023			2024			2024/2023
	Bütçe*	Mart	Yüzde	Bütçe	Mart	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Gelirleri	4.929.664	286.821	5,8	8.437.100	483.842	5,7	68,7
Genel Bütçe Gelirleri	4.873.427	278.110	5,7	8.332.808	471.061	5,7	69,4
Vergi Gelirleri	4.270.668	198.590	4,7	7.407.707	420.468	5,7	111,7
Gelir Vergisi	696.394	40.185	5,8	1.188.853	85.156	7,2	111,9
Kurumlar Vergisi	782.230	1.440	0,2	1.275.718	5.076	0,4	252,4
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	440.872	8.283	1,9	826.594	49.011	5,9	491,7
Özel Tüketim Vergisi	817.241	47.777	5,8	1.403.912	96.596	6,9	102,2
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	108.231	6.729	6,2	214.121	21.666	10,1	222,0
İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	931.406	64.063	6,9	1.671.154	111.768	6,7	74,5
Damga Vergisi	85.500	5.712	6,7	143.553	10.408	7,3	82,2
Harçlar	133.864	8.720	6,5	250.432	12.619	5,0	44,7
Diğer	274.930	15.681	5,7	433.370	28.168	6,5	79,6
Vergi Dışı Gelirler	602.760	79.521	13,2	925.101	50.593	5,5	-36,4
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	37.134	5.529	14,9	66.913	10.611	15,9	91,9
Düzen. ve Denet. Kurumların Gelirleri	19.102	3.182	16,7	37.380	2.170	5,8	-31,8

* 7457 sayılı Kanunla eklenen gelir tahminleri dahil.

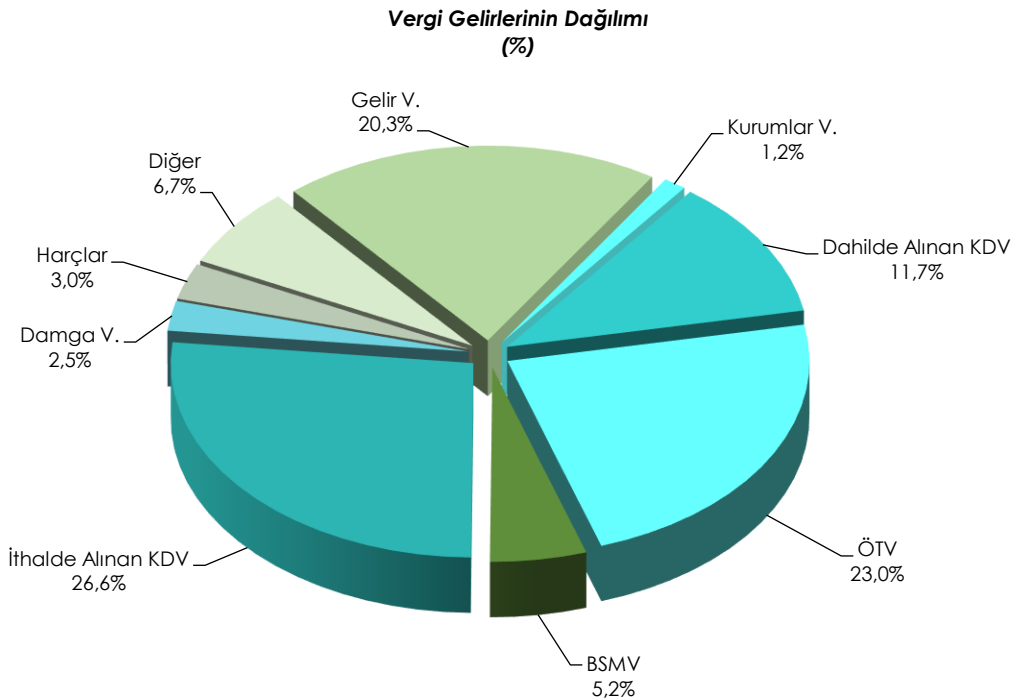
2023 yılı Mart ayında bütçe gelirleri 286 milyar 821 milyon TL iken 2024 yılının aynı ayında yüzde 68,7 oranında artarak 483 milyar 842 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe tahminine göre bütçe gelirlerinin Mart ayı gerçekleşme oranı 2023 yılında yüzde 5,8 iken 2024 yılında yüzde 5,7 olmuştur.

2024 yılı Mart ayı vergi gelirleri tahsilatı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 111,7 oranında artarak 420 milyar 468 milyon TL olmuştur. Vergi gelirlerinin bütçe tahminine göre gerçekleşme oranı ise 2023 yılında yüzde 4,7 iken 2024 yılında yüzde 5,7 olmuştur.

Mart ayı vergi gelirlerinin bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2024 yılı Mart ayı vergi gelirlerinin dağılımına aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

2024 Yılı Ocak-Mart Dönemi Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

2024 yılı Ocak-Mart döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri 2 trilyon 150,7 milyar TL, bütçe gelirleri 1 trilyon 637,2 milyar TL ve bütçe açığı 513,5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 1 trilyon 900,2 milyar TL ve faiz dışı açık ise 263 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

OCAK-MART DÖNEMİ BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ	(Milyon TL)
Bütçe Giderleri	2.150.680
Faiz Dışı Giderler	1.900.204
Bütçe Gelirleri	1.637.198
Vergi Gelirleri	1.343.960
Bütçe Dengesi	-513.482
Faiz Dışı Denge	-263.006

1- Bütçe Dengesi

2024 yılı Ocak-Mart dönemi bütçe giderleri, bütçe gelirleri, bütçe dengesi ve faiz dışı denge gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

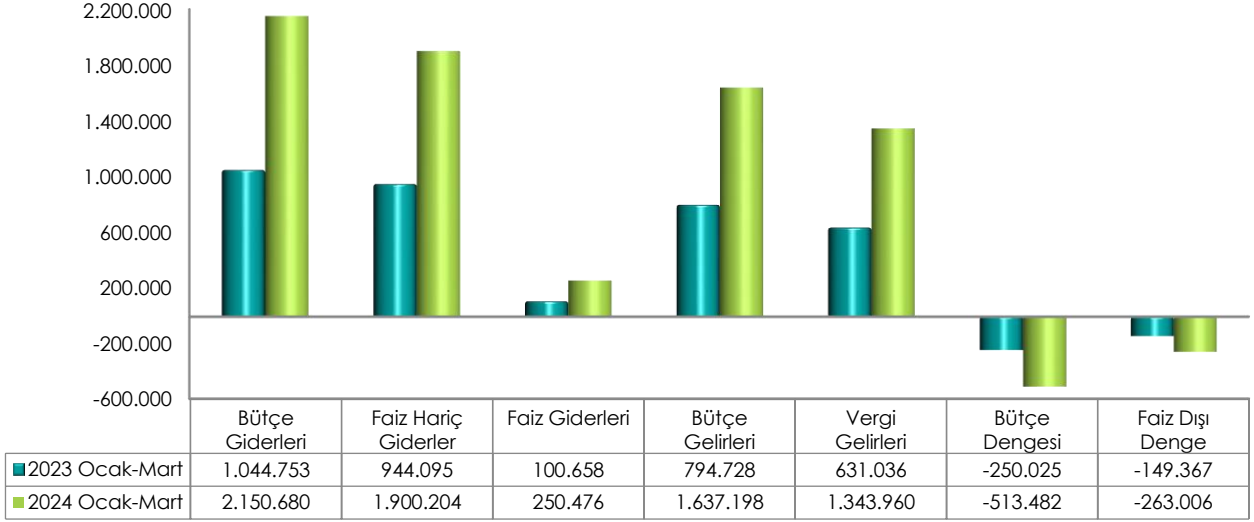
(Milyon TL)	2023			2024			2024/2023
	Bütçe*	Ocak-Mart	Yüzde	Bütçe	Ocak-Mart	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	5.589.085	1.044.753	18,7	11.089.037	2.150.680	19,4	105,9
Faiz Hariç Giderler	4.942.949	944.095	19,1	9.835.037	1.900.204	19,3	101,3
Faiz Giderleri	646.136	100.658	15,6	1.254.000	250.476	20,0	148,8
Bütçe Gelirleri	4.929.664	794.728	16,1	8.437.100	1.637.198	19,4	106,0
Vergi Gelirleri	4.270.668	631.036	14,8	7.407.707	1.343.960	18,1	113,0
Bütçe Dengesi	-659.421	-250.025	37,9	-2.651.937	-513.482	19,4	-105,4
Faiz Dışı Denge	-13.285	-149.367	1.124,3	-1.397.937	-263.006	18,8	-76,1

* 7457 sayılı Kanunla eklenen ödenek ve gelir tahminleri dahil.

Merkezi yönetim bütçesi 2023 yılı Ocak-Mart döneminde 250 milyar 25 milyon TL açık vermiş iken 2024 yılı Ocak-Mart döneminde 513 milyar 482 milyon TL açık vermiştir.

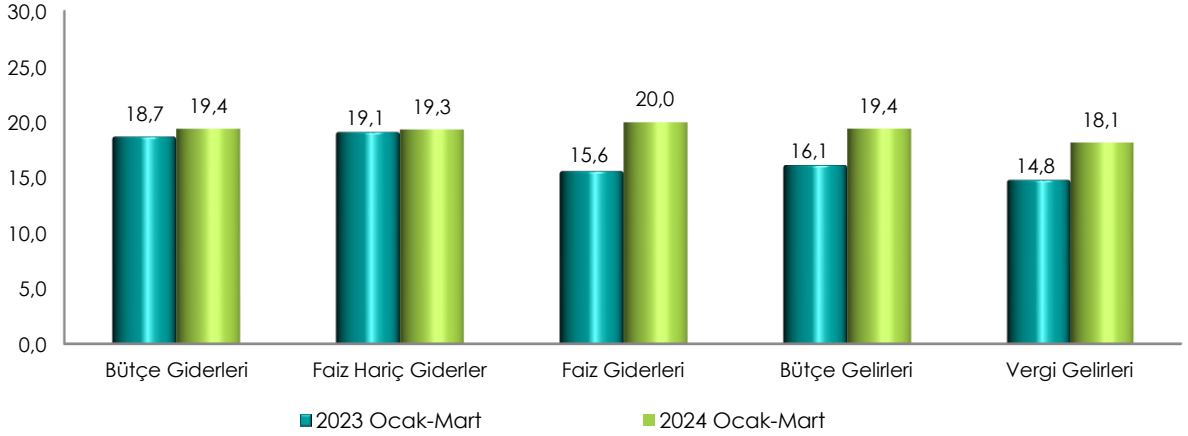
2023 yılı Ocak-Mart döneminde 149 milyar 367 milyon TL faiz dışı açık verilmiş iken 2024 yılı Ocak-Mart döneminde 263 milyar 6 milyon TL faiz dışı açık verilmiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

Ocak-Mart dönemi gerçekleşmelerinin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranlarını gösteren grafik ise aşağıda yer almaktadır.

Merkezi Yönetim Bütçesi Gerçekleşme Oranları (%)

2- Bütçe Giderleri

Merkezi yönetim bütçe giderleri Ocak-Mart dönemi itibarıyla 2 trilyon 150 milyar 680 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz harcamaları 250 milyar 476 milyon TL, faiz hariç harcamalar ise 1 trilyon 900 milyar 204 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomik sınıflandırma bazında bütçe gerçekleşmeleri ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

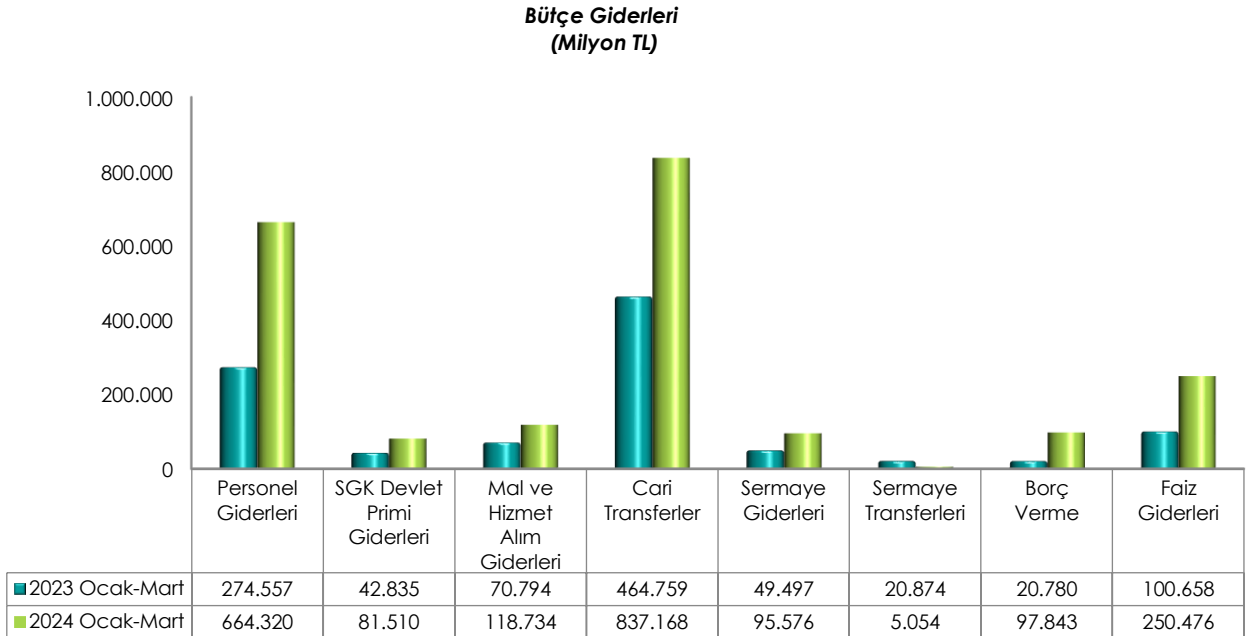
(Milyon TL)	2023			2024			2024/2023
	Bütçe*	Ocak-Mart	Yüzde	Bütçe	Ocak-Mart	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	5.589.085	1.044.753	18,7	11.089.037	2.150.680	19,4	105,9
Faiz Hariç Giderler	4.942.949	944.095	19,1	9.835.037	1.900.204	19,3	101,3
Personel Giderleri	952.308	274.557	28,8	2.553.495	664.320	26,0	142,0
SGK Devlet Primi Giderleri	150.392	42.835	28,5	312.451	81.510	26,1	90,3
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	419.443	70.794	16,9	679.766	118.734	17,5	67,7
Cari Transferler	1.940.901	464.759	23,9	4.266.709	837.168	19,6	80,1
Sermaye Giderleri	383.278	49.497	12,9	787.940	95.576	12,1	93,1
Sermaye Transferleri	521.000	20.874	4,0	720.837	5.054	0,7	-75,8
Borç Verme	410.410	20.780	5,1	298.508	97.843	32,8	370,8
Faiz Giderleri	646.136	100.658	15,6	1.254.000	250.476	20,0	148,8
Yedek Ödenekler	165.216			215.332			

* 7457 sayılı Kanunla eklenen ödenekler dahil.

2024 yılı Ocak-Mart döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 105,9 oranında artarak 2 trilyon 150 milyar 680 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

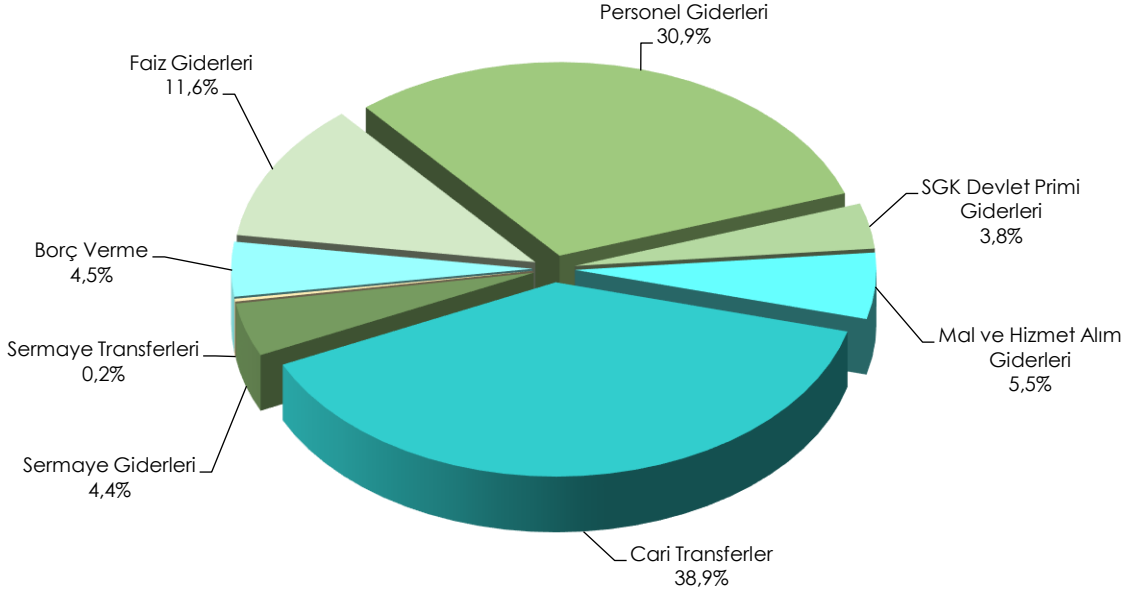
Faiz hariç bütçe giderleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 101,3 oranında artarak 1 trilyon 900 milyar 204 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Ocak-Mart dönemi bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırma bazında bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2024 yılı Ocak-Mart dönemi bütçe giderlerinin dağılımına ise aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

Bütçe Giderlerinin Dağılımı (%)

3- Bütçe Gelirleri

Merkezi yönetim bütçe gelirleri Ocak-Mart dönemi itibarıyla 1 trilyon 637 milyar 198 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri 1 trilyon 343 milyar 960 milyon TL, genel bütçe vergi dışı gelirleri ise 233 milyar 929 milyon TL olmuştur.

2024 yılı Ocak-Mart dönemi bütçe gelir gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

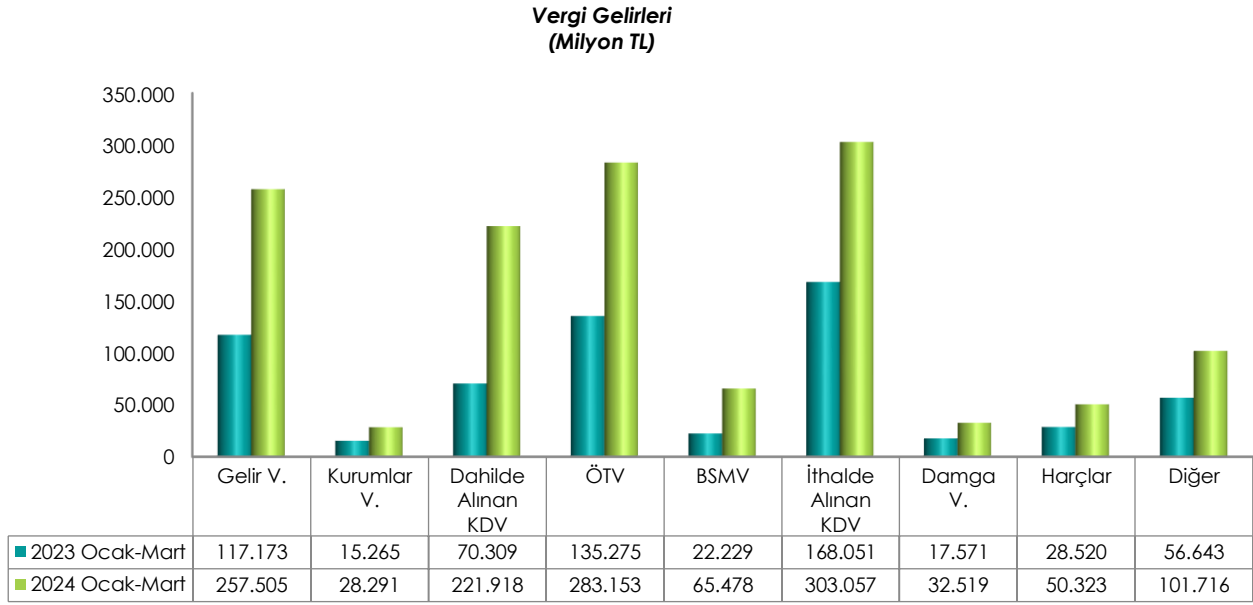
(Milyon TL)	2023			2024			2024/2023
	Bütçe*	Ocak-Mart	Yüzde	Bütçe	Ocak-Mart	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Gelirleri	4.929.664	794.728	16,1	8.437.100	1.637.198	19,4	106,0
Genel Bütçe Gelirleri	4.873.427	765.156	15,7	8.332.808	1.577.889	18,9	106,2
Vergi Gelirleri	4.270.668	631.036	14,8	7.407.707	1.343.960	18,1	113,0
Gelir Vergisi	696.394	117.173	16,8	1.188.853	257.505	21,7	119,8
Kurumlar Vergisi	782.230	15.265	2,0	1.275.718	28.291	2,2	85,3
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	440.872	70.309	15,9	826.594	221.918	26,8	215,6
Özel Tüketim Vergisi	817.241	135.275	16,6	1.403.912	283.153	20,2	109,3
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	108.231	22.229	20,5	214.121	65.478	30,6	194,6
İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	931.406	168.051	18,0	1.671.154	303.057	18,1	80,3
Damga Vergisi	85.500	17.571	20,6	143.553	32.519	22,7	85,1
Harçlar	133.864	28.520	21,3	250.432	50.323	20,1	76,4
Diğer	274.930	56.643	20,6	433.370	101.716	23,5	79,6
Vergi Dışı Gelirler	602.760	134.121	22,3	925.101	233.929	25,3	74,4
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	37.134	20.322	54,7	66.913	42.889	64,1	111,0
Düzen. ve Denet. Kurumların Gelirleri	19.102	9.249	48,4	37.380	16.420	43,9	77,5

* 7457 sayılı Kanunla eklenen gelir tahminleri dahil

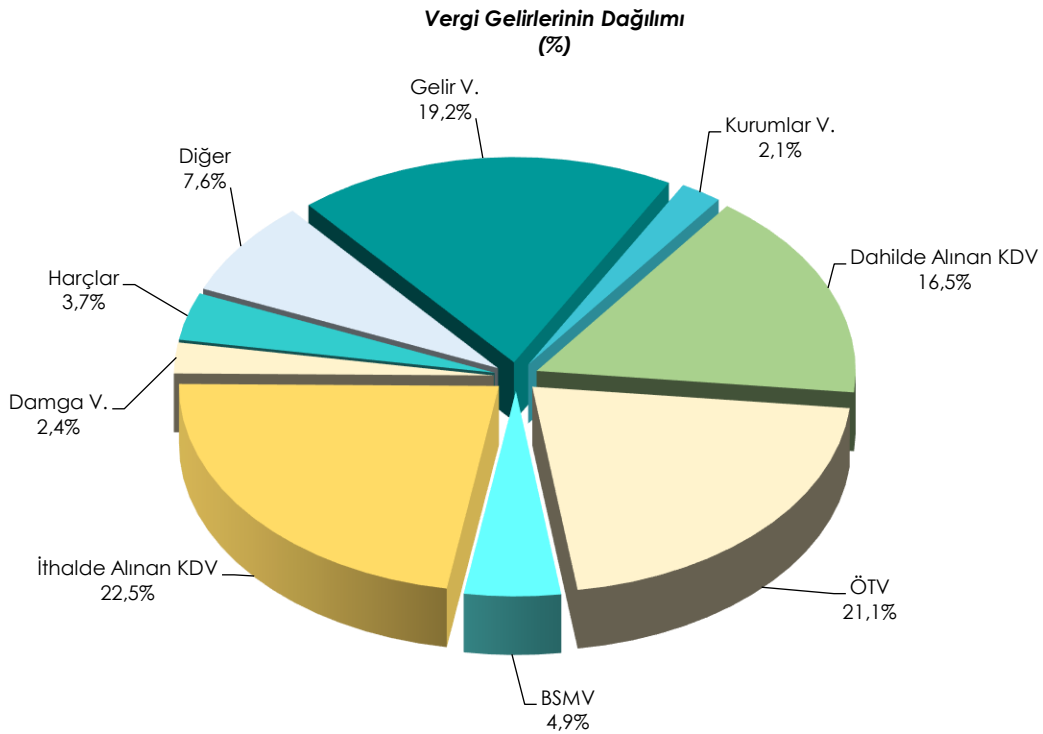
2023 yılı Ocak-Mart döneminde bütçe gelirleri 794 milyar 728 milyon TL iken 2024 yılının aynı döneminde yüzde 106 oranında artarak 1 trilyon 637 milyar 198 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2024 yılı Ocak-Mart dönemi vergi gelirleri tahsilatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 113 oranında artarak 1 trilyon 343 milyar 960 milyon TL olmuştur.

Ocak-Mart dönemi vergi gelirlerinin bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2024 yılı Ocak-Mart dönemi vergi gelirlerinin dağılımına aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

TANIMLAR

Bütçe: Belirli bir dönemdeki gelir ve gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan belgeyi,

Bütçe Dengesi: Bütçeye konulan harcama yetkisi (ödenek) çerçevesinde kamu idarelerince nakden veya mahsuben ödenen bütçe giderleri ile tahsil edilen bütçe gelirleri tutarları arasındaki farkı,

Bütçe Gelirleri: Kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, taşınır ve taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ile hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirleri,

Bütçe Giderleri: Kanunlarına dayanılarak yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet bedelleri, sosyal güvenlik katkı payları, iç ve dış borç faizleri, borçlanma genel giderleri, borçlanma araçlarının iskontolu satışından doğan farklar, ekonomik, malî ve sosyal transferler, verilen bağış ve yardımlar ile diğer giderleri,

Cari Transferler: Sermaye birikimi hedeflemeyen ve cari nitelikli mal ve hizmet alımını finanse etmek amacıyla yapılan karşılıksız ödemeleri,

Düzenleyici ve Denetleyici Kurum Bütçesi: Özel kanunlarla kurul, kurum veya üst kurul şeklinde teşkilatlanan ve 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan her bir düzenleyici ve denetleyici kurumun bütçesini,

Faiz Dışı Denge: Bütçe gelirleri toplamından faiz giderleri hariç bütçe giderleri toplamının çıkarılmasıyla bulunan dengeyi,

Genel Bütçe: Devlet tüzel kişiliğine dahil olan ve 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin bütçesini,

Merkezi Yönetim Bütçesi: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin bütçelerini,

Sermaye Giderleri: Bütçe kanunları ile belirlenmiş asgari değeri aşan ve normal ömrü bir yıldan daha uzun olan mal ve hizmet alımlarını,

Sermaye Transferleri: Bina ve diğer inşaat işleri, ulaşım araçları, makineler, demirbaşlar gibi sermaye nitelikli harcamaların finansmanı amacıyla kişi ve kurumlara yapılan karşılıksız ödemeleri,

Özel Bütçe: Bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve 5018 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesini,

Özgelirler: Kurumun faaliyeti sonucu elde edilen ve merkezi yönetim kapsamındaki başka bir birimden aktarılmayan gelir kalemlerini,

ifade etmektedir.

Merkezi Yönetim Aylık Bütçe Gerçekleşme Raporu Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü tarafından her ay yayımlanır.

Merkezi Yönetim Bütçe gider ve gelir gerçekleştirmelerinin ayrıntılı sonuçlarına Hazine ve Maliye Bakanlığının internet sitesinde yer alan "Merkezi Yönetim Bütçe İstatistikleri" sekmesinden ulaşılabilir. ¹

Hazine ve Maliye Bakanlığı

Devlet Mahallesi, Dikmen Caddesi, No: 12 PK: 06420

Çankaya / ANKARA

Görüş, öneri ve istekleriniz için:

Telefon numarası: (0312) 415-29-00

Mail adresi: butcepolitikasi@hmb.gov.tr

¹ Ayrıntılar için Bkz: <https://muhasebat.hmb.gov.tr/merkezi-yonetim-butce-istatistikleri>